

แผนปฏิบัติการรองรับโรคหรือภัยสุขภาพที่จำเพาะ
(Hazard Specific Plan : HSP)

จังหวัด	โรคหรือภัย โรคไข้เลือดออก
----------------	----------------------------------

หัวข้อ	หน้า
๑. ความเป็นมาและความสำคัญ	๑
๒. วัตถุประสงค์	๒
๓. นิยามเชิงปฏิบัติการ	๓
๔. ขอบเขตของแผน	๓
๕. ความรับผิดชอบ (ตามโครงสร้างบัญชาการเหตุการณ์เหตุการณ์)	๔
- หน่วยงานหลัก	
- หน่วยงานสนับสนุน	
๖. ข้อเสนอพื้นฐาน	๔
๗. กรอบการปฏิบัติงาน	๔
- โครงสร้าง/ผังบัญชาการเหตุการณ์ในภาวะฉุกเฉิน	
- ภารกิจของหน่วยงาน	
■ ภารกิจที่สำคัญ ระยะก่อนเกิดภัย	
■ ภารกิจที่สำคัญ ระหว่างเกิดภัย	
■ ภารกิจที่สำคัญ หลังเกิดภัย	
- แผนผังการรายงานข้อมูล	
๘. การติดต่อสื่อสาร	๖
- หน่วยงานหลัก	
- หน่วยงานสนับสนุน	
๙. ทรัพยากรในการปฏิบัติงานที่สำคัญ	๗
๑๐. กฎหมาย ระเบียบ แผน ระเบียบและประกาศที่เกี่ยวข้อง	๗
๑๑. คณะผู้จัดทำ	๗
๑๒. วันเดือนปีที่จัดทำ	๒๐ มีนาคม ๒๕๖๖

รหัสเอกสาร HSP-๐๐๑	แก้ไขครั้งที่ ๐๑	วันเดือนปีที่บังคับใช้ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๗	อนุมัติโดย นายแพทย์ ..... นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด สงขลา
-----------------------	---------------------	--	--

แผนปฏิบัติการรองรับ โรคไข้เลือดออก จังหวัดสงขลา (Hazard Specific Plan : HSP)

๑. ความเป็นมาและความสำคัญ

สถานการณ์จังหวัดสงขลาจากรายงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา ข้อมูลตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม - ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๗ มีรายงานผู้ป่วยสะสม จำนวน ๑,๕๔๐ ราย คิดเป็นอัตราป่วย ๑๐๗.๕๘ ต่อประชากรแสนคน เสียชีวิต ๑ ราย อัตราป่วยตายร้อยละ ๐.๐๖ อัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิงใกล้เคียงกัน กลุ่มอายุที่มีอัตราป่วยสูงสุด คืออายุ ๑๐-๑๔ ปี รองลงมาคือ ๕-๙ ปี และ ๑๕-๒๔ ปี ตามลำดับ พบสูงสุดในอาชีพนักเรียน รองลงมาคือรับจ้าง และในปกครอง ตามลำดับ อำเภอที่มีอัตราป่วยสูงสุด ได้แก่ อำเภอหาดใหญ่ รองลงมา ได้แก่ คลองหอยโข่ง เมืองสงขลา เทพา ระโนด สะเตา นาหม่อม สิงหนคร กระแสสินธุ์ สะบ้าย้อย จะนะ สทิงพระ บางกล่ำ ควนเนียง นาทวี รัตภูมิ ตามลำดับ

โรคไข้เลือดออกยังคงเป็นปัญหาสาธารณสุข และเป็นโรคประจำถิ่นของจังหวัดสงขลา การรับมือกับการระบาดของโรคไข้เลือดออกในปัจจุบันที่มีการเคลื่อนย้ายของประชากรสูง อุณหภูมิที่มีการเปลี่ยนแปลง ประชากรที่มีความหนาแน่นมากขึ้น และยังมีปัจจัยที่มีผลต่อการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออก ได้แก่ การรักษาของแพทย์ ความรู้ ความตระหนัก และพฤติกรรมมีส่วนร่วมของประชาชนในการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย การจัดการสิ่งแวดล้อมซึ่งต้องใช้ความร่วมมือทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ในการกระตุ้นให้ภาคประชาชนให้ความร่วมมือในการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออก เพื่อลดการแพร่ระบาดของโรคไข้เลือดออก ทำให้ต้องเตรียมความพร้อมของระบบเฝ้าระวังและการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินโดยมีแผนปฏิบัติการรองรับการแพร่ระบาดของโรคไข้เลือดออก เพื่อให้หน่วยงานหลักและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถป้องกันและควบคุมโรคได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ให้มีการแพร่ระบาดในวงกว้างต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นกรอบแนวปฏิบัติและกำหนดภารกิจให้หน่วยงานหลักและหน่วยสนับสนุนใช้ในการปฏิบัติการเพื่อรองรับ การระบาดของโรคไข้เลือดออก ทั้งระยะก่อนเกิดภัย ระหว่างเกิดภัย และหลังเกิดภัย

๒. เพื่อเป็นแนวทางในการประสานการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานหลัก และหน่วยงานสนับสนุนเพื่อรองรับ การระบาดของโรคไข้เลือดออก ของจังหวัด สงขลา

๓. นิยามเชิงปฏิบัติการ

๑. นิยามในการเฝ้าระวังโรค (Case definition for surveillance)

๑.๑ เกณฑ์ทางคลินิก (Clinical criteria)

แบ่งเป็น ๓ ชนิด ได้แก่ ไข้เด็งกี ไข้เลือดออก และไข้เลือดออกช็อค ดังนี้

๑.๑.๑ ไข้เด็งกี (Dengue fever: DF)

ผู้ป่วยสงสัย หมายถึง ผู้ที่มีอาการไข้อย่างเฉียบพลัน ร่วมกับอาการอย่างน้อย ๒ อาการ ได้แก่ ปวดศีรษะรุนแรง ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ปวดข้อหรือกระดูก ปวดกระบอกตา หรือมีผื่น

ผู้ป่วยเข้าข่าย หมายถึง ผู้ป่วยสงสัย ร่วมกับพบลักษณะอย่างน้อย ๑ ข้อ ดังนี้

- ผลการทดสอบทอร์นิเกตต์ (tourniquet test) ให้ผลบวก (ตรวจพบจุดเลือดออกเท่ากับหรือมากกว่า ๑๐ จุดต่อตารางนิ้ว) โดยโอกาสที่ผล tourniquet test จะเป็นบวกขึ้นกับระยะเวลาของไข้ คือ ไข้ ๑ วัน ให้ผลบวกร้อยละ ๕๐ ไข้ ๒ วัน ให้ผลบวกร้อยละ ๗๐ และไข้ > ๓ วัน ให้ผลบวกร้อยละ ๙๐

- มีผลการตรวจเลือดทั่วไปของไข้เด็งกี คือผลการตรวจ Complete Blood Count (CBC) พบมีจำนวนเม็ดเลือดขาว $\leq 5,000$ เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร และพบสัดส่วน Lymphocyte สูง

- มีผลการเชื่อมโยงทางระบาดวิทยากับผู้ป่วยรายอื่นๆ ที่มีผลการตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการจำเพาะ

ผู้ป่วยยืนยัน หมายถึง ผู้ป่วยสงสัย ร่วมกับมีผลบวกทางปฏิบัติการจำเพาะข้อใดข้อหนึ่ง

๑.๑.๒ ไข้เลือดออก (Dengue hemorrhagic fever: DHF)

ผู้ป่วยสงสัย หมายถึง ผู้ที่มีอาการไข้อย่างเฉียบพลัน ร่วมกับอาการอย่างน้อย ๒ อาการ ได้แก่ ปวดศีรษะรุนแรง ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ปวดข้อหรือกระดูก ปวดกระบอกตา หรือมีผื่น และร่วมกับมีอาการต่อไปนี้อย่างน้อย ๑ อาการ ได้แก่ มีเลือดออก เช่น เลือดกำเดาไหล เลือดออกตามไรฟัน มีจ้ำเลือด อาเจียนเป็นเลือด ปัสสาวะเป็นเลือด ถ่ายเป็นสีดำ เลือดออกทางช่องคลอดผิดปกติ หรือตับโต

ผู้ป่วยเข้าข่าย หมายถึง ผู้ป่วยสงสัย และพบลักษณะอย่างน้อย ๑ ข้อ ดังนี้

- เลือดเข้มข้น ดูจากมีการเพิ่มขึ้นของ Hct $\geq$ ร้อยละ ๒๐ เมื่อเทียบกับ Hct เดิม (Hemoconcentration) หรือมีเกล็ดเลือด $\leq 100,000$ เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร และมีหลักฐานการรั่วของพลาสมา เช่น มี Pleural effusion หรือ Ascites หรือมีระดับอัลบูมินในเลือดต่ำ ≤ 3.5 กรัมเปอร์เซ็นต์ (ในผู้ป่วยที่มีภาวะโภชนาการปกติ)

- มีผลการเชื่อมโยงทางระบาดวิทยากับผู้ป่วยรายอื่นๆ ที่มีผลการตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการจำเพาะ

ผู้ป่วยยืนยัน หมายถึง ผู้ป่วยสงสัยไข้เลือดออกเด็งกี ร่วมกับมีผลบวกทางปฏิบัติการจำเพาะข้อใดข้อหนึ่ง

๑.๑.๓ ไข้เลือดออกช็อค (Dengue shock syndrome: DSS)

ผู้ป่วยไข้เลือดออกที่มีการเปลี่ยนแปลงทางระบบไหลเวียนโลหิตหรือมีภาวะความดันโลหิตลดต่ำลง อยู่ในภาวะช็อค หรือผู้ป่วยไข้เลือดออกที่มีภาวะผลต่างของความดันเลือดซิสโตลิกและความดันไดแอสโตลิก ≤ 20 มิลลิเมตรปรอท

หมายเหตุ : ผู้ป่วยบางรายอาจพบอาการแปลกออกไป (Expanded dengue syndrome: EDS) โดยกลุ่มอาการที่พบบ่อย ได้แก่ กลุ่มอาการไขสมองอักเสบ (Encephalitis/encephalopathy) หรือภาวะตับวาย เป็นต้น โดยสามารถพบลักษณะอาการดังกล่าวได้ในผู้ป่วยโรคไข้เด็งกี ไข้เลือดออก และไข้เลือดออกช็อค

๑.๒ เกณฑ์ทางห้องปฏิบัติการ (Laboratory criteria)

๑.๒.๑ การตรวจทางห้องปฏิบัติการทั่วไป (Presumptive diagnosis)

- ผลการตรวจ Complete blood count (CBC)
  - มีจำนวนเม็ดเลือดขาว $\leq 5,000$ เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร และพบสัดส่วน Lymphocyte สูง
  - มีเกล็ดเลือด $\leq 100,000$ เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร
  - มีเลือดข้นขึ้น พิจารณาจากฮีมาโตคริต (Hct.) มีความเข้มข้นเพิ่มขึ้น $>$ ร้อยละ ๒๐ เมื่อเทียบกับค่าเดิม (Hemoconcentration) และมีหลักฐานการรั่วของพลาสมา เช่น มี pleural effusion หรือ Ascites หรือมีระดับอัลบูมินในเลือดต่ำ ≤ 3.5 กรัมเปอร์เซ็นต์ (ในผู้ป่วยที่มีภาวะโภชนาการปกติ)

๑.๒.๒ การตรวจทางห้องปฏิบัติการจำเพาะ (Specific diagnosis)

- การตรวจหาเชื้อ/แอนติเจน/สารพันธุกรรมของเชื้อ (Pathogen identification)

- วิธี Commercial test kits ตัวอย่างเช่น NS-1 antigen ให้ผลเป็นบวก (กรณี NS-1 antigen Dengue ให้ผลลบ ยังไม่สามารถตัดการวินิจฉัยโรคไขเลือดออกได้ R/O dengue)

- วิธี Polymerase chain reaction (PCR) พบสารพันธุกรรมของเชื้อไวรัสเด็งกี

- วิธีเพาะแยกเชื้อ (Viral isolation) ตรวจพบเชื้อไวรัสเด็งกีจากเลือดในระยะไข

- การตรวจหาภูมิคุ้มกันของเชื้อ (Serology)

- วิธี Hemagglutination Inhibition (HI) จากตัวอย่างซีรัมคู่ (Paired sera) พบระดับภูมิคุ้มกัน ≥ 4 เท่า หรือถ้าซีรัมเดี่ยว (Single serum) พบระดับภูมิคุ้มกัน $> 1 : 1,280$

- วิธี Enzyme Immuno Assay (EIA) ตรวจพบระดับภูมิคุ้มกันชนิด IgM ≥ 40 ยูนิต หรือการเพิ่มขึ้นของ IgG อย่างมีนัยสำคัญ กรณีตรวจ Paired sera ต้องตรวจ ห่างกันอย่างน้อย ๒ สัปดาห์

- ตรวจหาระดับภูมิคุ้มกันด้วย Commercial test kits ให้ผลบวกต่อ Dengue IgM หรือ ทั้ง Dengue IgM หรือ IgG

๔. ขอบเขตของแผน

เตรียมความพร้อมกรณียกระดับเปิดศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉินทางการแพทย์และสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา เพื่อตอบโต้สถานการณ์การระบาดของโรคไขเลือดออก โดยมีหน่วยงานในสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันดำเนินการ

๕. ความรับผิดชอบ (ตามโครงสร้างบัญชาการเหตุการณ์)

หน่วยงานหลัก

๑. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา

หน่วยงานสนับสนุน

๑. โรงพยาบาลรัฐ ๑๗ แห่ง
๒. โรงพยาบาลนอกสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
๓. สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ๑๖ แห่ง
๔. ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ ๑๒ สงขลา
๕. สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑๒ สงขลา
๖. ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแมลงที่ ๑๒.๒ สงขลา
๗. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

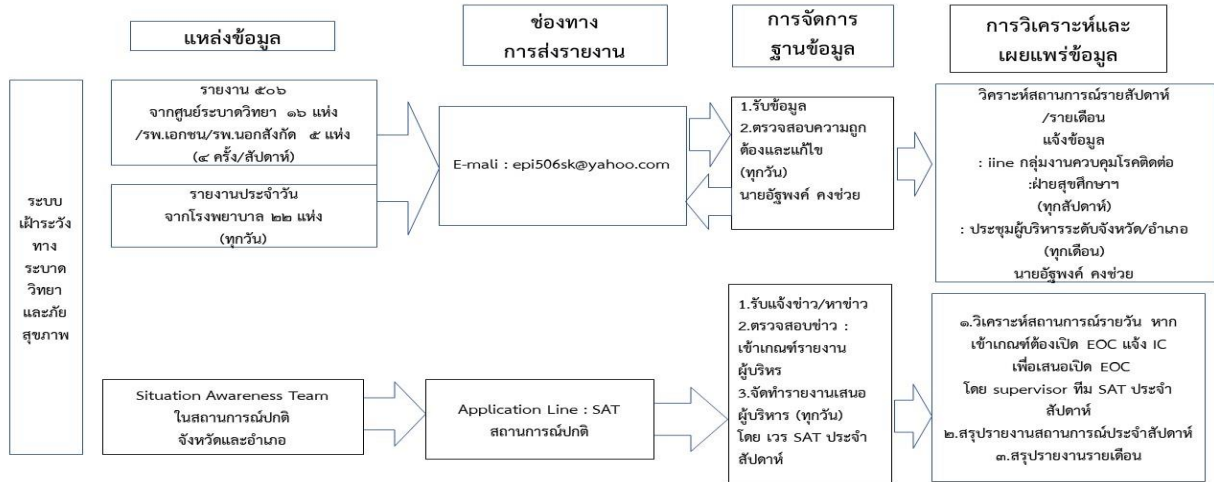

ภารกิจของหน่วยงาน

ภารกิจที่สำคัญ ระยะก่อนเกิดภัย	กลุ่มภารกิจ/หน่วยงานที่รับผิดชอบ
๑. สื่อสารความเสี่ยงและแจ้งเตือนภัย	กลุ่มงานควบคุมโรคติดต่อ/ ฝ่ายสุขศึกษาและสื่อสารองค์กร
๒. สสำรวจความพร้อมของบุคลากรในการปฏิบัติงาน	โรงพยาบาลทุกแห่ง
๓. จัดเตรียมเวชภัณฑ์วัสดุอุปกรณ์ในการป้องกันควบคุมโรค/ดูแลรักษาผู้ป่วย	โรงพยาบาลทุกแห่ง/สำนักงาน สาธารณสุขอำเภอทุกแห่ง
๔. ทบทวนความรู้การดูแลผู้ป่วยในภาวะวิกฤติ แก่แพทย์ พยาบาลจบใหม่	โรงพยาบาลทุกแห่ง
๕. ทบทวนความรู้ ซ้อมแผนการสอบสวนโรคใช้เลือดออก	กลุ่มงานควบคุมโรคติดต่อ/
ภารกิจที่สำคัญ ระหว่างเกิดภัย	กลุ่มภารกิจ/หน่วยงานที่รับผิดชอบ
๑. รวบรวมข้อมูลผู้ป่วยรายวัน	งานระบาดวิทยา สสจ.สงขลา
๒. วิเคราะห์สถานการณ์และคาดการณ์การระบาด พร้อมนำเสนอมาตรการที่สำคัญ	กลุ่มงานควบคุมโรคติดต่อ
๓. ออกสอบสวนโรคและควบคุมโรค	ทีม JIT กลุ่มงานควบคุมโรคติดต่อ
๔. วิเคราะห์ระดับความรุนแรงของผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล และความเพียงพอของเตียงที่รองรับผู้ป่วยรวมถึงอุปกรณ์ช่วยชีวิตผู้ป่วย	Case Management
๕. เวชภัณฑ์วัสดุอุปกรณ์และเอกสาร ณ ศูนย์ปฏิบัติการ	Logistics & Stockpile
๖. สื่อสารข้อมูลและมาตรการที่สำคัญให้ประชาชนทราบ	Risk Com
ภารกิจที่สำคัญ หลังเกิดภัย	กลุ่มภารกิจ/หน่วยงานที่รับผิดชอบ
๑. สรุบบทเรียน	ทุกกองภารกิจ
๒. เฝ้าระวังโรคในสถานการณืปกติ	งานระบาดวิทยา
๓. บริหารจัดการทรัพยากรคงเหลือ	Logistics & Stockpile

แผนผังการรายงานข้อมูล

ระบบเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาและภัยสุขภาพ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา

๘. การติดต่อสื่อสาร

หน่วยงานหลัก

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา

ผู้แทนหลัก (ลำดับที่ ๑) : นพ.สงกรานต์ ไหมชุม
 ช่องทางการติดต่อ: โทรศัพท์มือถือ ๐๘๑-๙๙๐๕๒๑๓
 Email :

ผู้แทนสำรอง (ลำดับที่ ๒) : นพ.ก๊วกดี บำรุงเสนา
 ช่องทางการติดต่อ: โทรศัพท์มือถือ ๐๘๙-๗๓๔๕๖๗๒
 Email :

ผู้ประสานงานหลัก (ลำดับที่ ๒) : นางสาวปิยวัลย์ ชัยเชื้อ
 ช่องทางการติดต่อ: โทรศัพท์มือถือ ๐๘๑-๗๑๓๓๐๖๔
 Email : joeneyjung๑@gmail.com

หน่วยงานสนับสนุน

สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑๒ สงขลา

ผู้ประสานงานหลัก: นายวสุวัฒน์ ทัพเคลิยว
 ช่องทางการติดต่อ: โทรศัพท์ ๐๗๔-๓๑๑๔๑๑
 Email epidsouth๑๒@hotmail.com

ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อ นำโดยแมลงที่ ๑๒.๒ สงขลา

ผู้ประสานงานหลัก: นายไกรสร อินทร์แก้ว

ช่องทางการติดต่อ: โทรศัพท์มือถือ ๐๙๓-๕๘๔๔๑๗๖

โรงพยาบาลหาดใหญ่

ผู้ประสานงานหลัก: นส.มณีกาญจน์ ผอมไชยแก้ว

ช่องทางการติดต่อ: โทรศัพท์มือถือ ๐๙๓-๙๙๔๑๙๓๗

Email pomchaikaew@gmail.com

โรงพยาบาลสงขลา

ผู้ประสานงานหลัก: นางรุสมา บาฮะคีรี

ช่องทางการติดต่อ: โทรศัพท์มือถือ ๐๙๔-๓๒๗๖๓๑๒

Email rusma๒๕๘@gmail.com

ห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ สคร.๑๒ สงขลา

ผู้ประสานงานหลัก: นางสาวฐิติมา ไกรรินทร์

ช่องทางการติดต่อ: โทรศัพท์มือถือ ๐๘๖-๔๙๒๘๙๑๒

Email labdpc๑๒songkhla@gmail.com

ช่องทางการติดต่ออื่นๆ กลุ่มไลน์ ชื่อ ขอเลขแลปสคร.

๙. ทรัพยากรในการปฏิบัติงานที่สำคัญ

ลำดับ	หน่วยงาน	ทรัพยากร	จำนวน
๑	ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อ นำโดยแมลงที่ ๑๒.๒ สงขลา	๑. เครื่องพ่นสารเคมี	๑๑ เครื่อง
๒	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑๒ สงขลา	๑. เครื่องพ่นสารเคมี	๘ เครื่อง

๑๐. กฎหมาย ระเบียบ แผน ระเบียบและประกาศที่เกี่ยวข้อง

๑๐.๑ พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.๒๕๕๘

๑๑. คณะผู้จัดทำ

กลุ่มงานควบคุมโรคติดต่อ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา

๑๒. วันเดือนปีที่จัดทำ

วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๖

ภาคผนวก
(ถ้ามี)